

Vergaderjaar 1995–1996

24 205

Privatisering van het Algemeen burgerlijk pensioenfonds (Wet privatisering ABP)

Nr. 16

BRIEF VAN DE MINISTER VAN BINNENLANDSE ZAKEN

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

's-Gravenhage, 30 oktober 1995

Tijdens de mondelinge behandeling op 26 oktober jl. van onder meer de voorgestelde Wet privatisering ABP (wetsvoorstel 24 205) heeft de heer Schutte opmerkingen gemaakt en vragen gesteld naar aanleiding van artikel 10 van dat wetsvoorstel. Het gaat hierbij om de zinsnede «naar het oordeel van dat bestuur», waaromtrent de heer Schutte samen met de heer Bakker een amendement heeft ingediend. Ik heb toegezegd op deze kwestie schriftelijk terug te komen. Ter zake diene het volgende.

Tijdens het debat heeft de heer Schutte gesteld dat de zinsnede «naar het oordeel van dat bestuur» in voorkomend geval uitsluitend een marginale toetsing door de rechter mogelijk zou maken indien het bestuur zou besluiten tot het geheel of gedeeltelijk achterwege laten van de indexatie van de pensioenen. Er zal na de privatisering van het ABP evenwel geen sprake meer zijn van een administratieve rechtsgang, maar van een civielrechtelijke. In het civiele recht geschiedt de rechterlijke toetsing in voorkomend geval op basis van redelijkheid en billijkheid, zodat in de nota naar aanleiding van het verslag en in de schriftelijke beantwoording van de vragen die op dinsdag 24 oktober jl. zijn gesteld, is vermeden om de terminologie «marginale toetsing» te bezigen en is gesproken over het bieden van ruimte voor het oordeel van het bestuur. Deze civielrechtelijke toetsing is door een enigszins andere wegging van de betrokken belangen niet precies dezelfde als de door de heer Schutte bedoelde marginale toetsing van de administratieve rechter.

Door de zinsnede «naar het oordeel van dat bestuur» in artikel 10 van het onderhavige wetsvoorstel wordt aangegeven dat de rechter in voorkomend geval niet zijn eigen oordeel in de plaats dient te stellen van dat van het bestuur van de Stichting Pensioenfonds ABP. Dat bestuur is en blijft immers verantwoordelijk voor het evenwicht tussen de pensioenlasten en de kapitaaldekking die daartegenover dient te staan. Bij de beoordeling van de financiële positie van een pensioenfonds is niet uitsluitend de situatie op een bepaald moment van belang, maar spelen ook de toekomstige ontwikkelingen een gewichtige rol. Het is op basis van

deze gedachte dat met ingang van 1 januari 1995 ingevolge de Wet financiële voorzieningen privatisering ABP een nieuw premiesysteem bij het fonds is ingevoerd. Daarin speelt naast de beoordeling van de situatie op enig moment (de balans van opgebouwde aanspraken) die van de ontwikkeling op de langere termijn (de balans van lasten en baten) een belangrijke rol. Door de ontwikkelingen op de langere termijn mede in beschouwing te nemen, kunnen verantwoorde beslissingen worden genomen. Bovendien kan uitsluitend op die wijze een gelijkmatig verloop van de premiehoogte worden bewerkstelligd, hetgeen van belang is voor de inkomensontwikkeling van de deelnemers. Voor de beoordeling van de ontwikkeling van de financiële positie van de Stichting Pensioenfonds ABP op de langere termijn zijn evenwel aannames nodig. Uiteraard gaat het hierbij niet om volstrekt willekeurige vooronderstellingen, maar om verantwoorde benaderingen die betrekking hebben op de toekomst. Over die aannames valt echter bepaald niet met stelligheid te zeggen dat een en ander ook zal gaan zoals is verondersteld. Verschil van opvatting is op dit punt dan ook mogelijk en volstrekt legitiem. Door nu in artikel 10 van het wetsvoorstel de zinsnede «naar het oordeel van dat bestuur» op te nemen, is beoogd te voorkomen dat de rechter in het geval dat een geschil over de indexatie aan hem is voorgelegd, zijn eigen aannames over de toekomstige ontwikkelingen die van belang zijn voor de financiële positie van de Stichting Pensioenfonds ABP voor die van het bestuur in de plaats stelt. De rechter dient in voorkomend geval uitsluitend te toetsen of het bestuur in redelijkheid een bepaalde aanname kan hanteren. Voor het overige is dan een volledige rechterlijke toetsing van het besluit van het bestuur van de Stichting Pensioenfonds ABP mogelijk. Dit laatste vanwege de gekozen bewoording «tenzij de financiële positie van het pensioenfonds zich dwingend tegen die aanpassing verzet».

Ik ben van mening dat in de gekozen opzet van artikel 10 van het wetsvoorstel de betrokken belangen op een evenwichtige wijze tot uitdrukking zijn gebracht. Enerzijds is er de verantwoordelijkheid van het bestuur voor de financiële positie van het fonds, anderzijds het belang dat gepensioneerden hebben bij de indexatie en derhalve bij de mogelijkheid van toetsing van de besluiten van het bestuur ter zake. Het door de leden Schutte en Bakker voorgestelde amendement wordt op die grond dan ook door mij ontraden.

Volledigheidshalve voeg ik aan het voorgaande nog dit toe. De heer Schutte heeft gewezen op de Wet privatisering Spoorwegpensioenfonds (Stb. 1993, 680) en betoogd dat een bepaling als die van artikel 10 van het onderhavige wetsvoorstel in die wet niet is opgenomen. Die opmerking is op zichzelf beschouwd juist, maar dat gegeven houdt niet in dat de positie van de gepensioneerden bij het Spoorwegpensioenfonds sterker is dan die van de gepensioneerden van het ABP wat betreft de indexatie van hun pensioenen. In de Wet privatisering Spoorwegpensioenfonds is de gelijkwaardigheid van de aanspraken die de deelnemers tegenover het geprivatiseerde fonds verkregen in de plaats van de op basis van de Spoorwegpensioenwet opgebouwde aanspraken namelijk in het geheel niet uitgewerkt. Er is derhalve in die wet ook geen garantie gegeven ten aanzien van de indexatie van de pensioenen die reeds op 31 december 1993, de datum voor de privatisering van het Spoorwegpensioenfonds, waren ingegaan. De indexatie van de spoorwegpensioenen wordt geheel overgelaten aan het reglement van het geprivatiseerde Spoorwegpensioenfonds. In het voorliggende wetsvoorstel wordt daarentegen wel een zo ver mogelijk gaande wettelijke waarborg gecreëerd dat indexatie zal blijven plaatsvinden, waarbij de ruimte om indexatie achterwege te laten zoveel mogelijk is beperkt.

De Minister van Binnenlandse Zaken,
H. F. Dijkstal